Werkprogramma 2018

“Koers houden en verschil maken”

METROPOOL REGIO EINDHOVEN

Inhoudsopgave

Voorwoord p. 3
Inleiding Werkprogramma 2018 p. 4

Economie:
- Werkplaats Economische strategie p. 6
- Werkplaats Bedrijventerreinen en Detailhandel p. 9
- Werkplaats Arbeidsmarkt p. 11

Fysieke leefomgeving:
- Werkplaats Strategie Ruimte p. 13
- Werkplaats Mobiliteit en Innovatie p. 15
- Werkplaats Wonen p. 17
- Energietransitie p. 19

Organisatie regionaal netwerk p. 21

Financiën p. 22

CONCEPT

Voorwoord

Voor u ligt het Werkprogramma 2018 voor de Metropoolregio Eindhoven. Dit is het laatste Werkprogramma in de cyclus van de Regionale Agenda 2014-2018. In 2018 zal de herijking van de samenwerking centraal staan. Met de conclusies uit de evaluatie van de samenwerking als startpunt zal worden gewerkt aan een nieuwe gedragen Regionale Agenda.

Maar uiteraard gaat ons werk in de werkplaatsen ook door. De afgelopen jaren hebben we samen met lokale, regionale, nationale en internationale partners uit de triple helix verbindingen gelegd, kennis gedeeld en samen gewerkt aan onze opdrachten. En daarmee hebben we grote stappen gezet.

Natuurlijk is de regionale samenwerking nooit klaar. Er zijn altijd nieuwe ontwikkelingen, nieuwe uitdagingen. In de Metropoolregio Eindhoven blijven we vernieuwen, zoals ook weer terug te zien in dit Werkprogramma 2018. Samen werken we aan het verbeteren van de samenwerking en aan het verbeteren van onze mooie regio.

- Staf Depla, bestuurlijk trekker werkplaats Economische Strategie
- Jos van Bree, bestuurlijk trekker werkplaats Arbeidsmarkt
- Jannie Visscher, bestuurlijk trekker werkplaats Mobiliteit en Innovatie
- Mathijs Kuijken, bestuurlijk trekker werkplaats Strategie Ruimte
- Frans Stienen, bestuurlijk trekker werkplaats Wonen
- Robert Visser, bestuurlijk trekker werkplaats Bedrijventerreinen en Detailhandel (tot 24 november 2017)
- Paul van Liempd, bestuurlijk trekker Energietransitie

CONCEPT

Inleiding Werkprogramma 2018

Doorontwikkelen en versnellen naar nieuwe opgaven

Complete regio
Met dit Werkprogramma wil de Metropoolregio Eindhoven een duidelijke bijdrage leveren aan de stevige ambities die wel als regio hebben. We willen namelijk onze positie als regionale wereldspeler verder verstevigen. Hierbij is onze ambitie om een complete regio te zijn waarin werken, wonen en leven op een hoog niveau aanwezig zijn. Hiermee zijn we een regio die zich nationaal en internationaal onderscheidt en hierdoor talent en middelen aantrekt. We dragen hiermee maximaal bij aan onze economische strategie van de regio zoals geformuleerd in Brainport Next Generation.

Regio als motor voor groei
Zoals onder andere recente studies aangeven, groeien regio's op nationale en internationale schaal tot "de motoren" voor economische groei (PBL, november 2017). Het planbureau onderstreept dat actieve overheden hierin het verschil maken. Dit vooral door een gezamenlijke inhoudelijke ambitie te formuleren en allianties te sluiten tussen publieke en private partijen en met overheden (Rijk en provincies).

Agenda voor regiodeals
Met het Werkprogramma 2018 geven we hier verder invulling aan. Door de inhoudelijke opgaven van onze werkplaatsen te verbinden met onze regionale ambitie, slagen we erin om deze verder te ontwikkelen en versnelling te geven. We doen dit door gericht in te zetten op het verstevigen van onze economische structuur, het kwalitatief versterken van onze bedrijfslocaties en detailhandel, het versterken van onze arbeidsmarkt en menselijk kapitaal, een sterke ruimtelijke strategie en aansturing, een goed woon- en leefomgevingsbeleid en de transitie naar een duurzame en energieneutrale regio. Door stevig te acteren vanuit een integrale agenda kunnen we als regio een aantrekkelijke partij blijven om met hogere overheden als provincie en rijk te komen tot regionale deals.

Regionale Agenda en Werkprogramma 2018

De Metropoolregio Eindhoven is officieel begonnen in 2014. Een van de startdocumenten was toen de Regionale Agenda 2014-2018. Daarin werd de nieuwe koers vastgelegd van de 21 gemeenten, de koers om hun gezamenlijke ambitie te bereiken: de Brainportregio verder ontwikkelen tot een economische wereldspeler die internationale allure koppelt aan regionale eigenheid. Een excellente regio met sterke gemeenten. Dat resulteert in een betere, duurzame toekomst voor alle inwoners. Deze gezamenlijke ambitie is waarom de 21 gemeenten samenwerken in de Metropoolregio Eindhoven, en dat is waar het vuur voor brandt.

Pionieren
In de Regionale Agenda hebben de gemeenten samen afspraken gemaakt voor een gezamenlijke richting en manier van werken. Daarmee zijn alle betrokken partijen in 2014 voortvarend aan de slag gegaan. En we hebben ontdekt dat niet alles zo makkelijk was als in de Regionale Agenda is beschreven. De veranderende wereld vraagt steeds om andere oplossingen, daarop moeten we anticiperen. En daarom hebben we moeten pionieren, zoeken naar de beste gezamenlijke aanpak om de gestelde doelen te bereiken.

Integrale aanpak
En dat is ook te zien in dit werkprogramma. Wat we doen en hoe we werken, is anders dan in 2014. Onderwerpen worden veel integraler aangepakt, met onze partners, om succesvol te zijn. Vraagstukken beperken zich namelijk niet tot de grenzen van de werkplaatsen. Ook is de impact van de brede regionale agenda's zoals Brainport Nationale Actieagenda duidelijk zichtbaar. We bewegen mee met de ontwikkelingen om ons heen. Energietransitie heeft bijvoorbeeld een prominente plaats gekregen in dit werkprogramma. Samen met onze partners pakken we deze urgente vraagstukken op. En ook de beschrijving van het werk is veranderd, er is meer focus op de opgaven en resultaten: waar kunnen we als regio het verschil maken en leveren we een effectieve bijdrage, en wat zijn de verwachte resultaten.

Het Werkprogramma 2018 is het laatste in de cyclus van de Regionale Agenda 2014-2018, die we hiermee afronden.

Nieuwe periode
2018 is het jaar waarin we aan de slag gaan met de resultaten van de bestuurlijke evaluatie. Ook zijn in maart 2018 de gemeenteraadsverkiezingen, dus is dit het eerste jaar van een nieuwe bestuursperiode. Met de conclusies uit de evaluatie van de samenwerking als startpunt werken we als 21 gemeenten samen om te komen tot een nieuwe gedragen Regionale Agenda. Vóór de verkiezingen gaan we de bouwstenen voor de samenwerking ophalen, en met de nieuwe raadsleden en wethouders zal de uitwerking voor de nieuwe Regionale Agenda plaatsvinden.

Het Werkprogramma 2018 is dus een werkprogramma waarin we zaken afronden en vooruitkijken naar nieuwe plannen en ontwikkelingen.

Werkprogramma 2018 op hoofdlijnen en de werkplaatsen

Voor 2018 zie wij de volgende hoofdopgaven die worden opgepakt:

1. Versterken economische samenwerkingsstructuur: Werkplaats Economische strategie;
2. Versterken bedrijfslocaties en detailhandel: Werkplaats Bedrijventerreinen en Detailhandel;
3. Versterken van de arbeidsmarkt: Werkplaats Arbeidsmarkt;
4. Versterken van de kwaliteit van woon-, werk- en leefomgeving: Werkplaats Strategie Ruimte;
5. Versterken van (inter)nationale bereikbaarheid: Werkplaats Mobiliteit en Innovatie;
6. Versterken van een aantrekkelijk woonaanbod en woonomgeving: Werkplaats Wonen;
7. Versterken energietransitie: regionaal (bestuurlijk) kernteam.

Het Werkprogramma 2018 is opgebouwd rond deze zeven opgaven. Aan deze opgaven werken we in ‘werkplaatsen’. De werkplaats werkt, onder leiding van een bestuurlijk trekker, aan het voorbereiden en uitwerken van vastgestelde opgaven. De opdrachten aan de werkplaatsen leiden tot concrete afspraken, programma’s, convenanten etc., die worden belegd bij de partners. Er worden dus geen besluiten genomen in de werkplaatsen. De werkplaatsen faciliteren de besluitvorming over inhoudelijke thema’s door de gemeenten.

Kortom: 2018 is een overgangsjaar naar een nieuwe Regionale Agenda, maar “de winkel blijft open”: met de inzet in de werkplaatsen wordt ook in 2018 volop gewerkt aan onze regionale ambities.

Werkplaats Economische Strategie & Investeringsfondsen

“Kennisdelen en samen initiatieven nemen om de regio economisch sterk te houden”

Brainport Eindhoven heeft zich de afgelopen vijftien jaar ontwikkeld tot een krachtige economische motor van Nederland. Als centrum van de kennisintensieve maakindustrie levert de regio een forse bijdrage aan economische groei, zorgt voor veel werkgelegenheid en speelt een cruciale rol in het oplossen van maatschappelijke uitdagingen. Met recht kreeg Brainport Eindhoven daarom een officiële mainportstatus en daarmee politieke erkenning voor onze innovatieve hightech regio. Om aan deze erkenning invulling te geven, is in 2017 gewerkt aan het opstellen van de Brainport Nationale Actieagenda. De regio ondersteunt de uitwerking van de agenda en verbindt deze met de gemeenten. Daarnaast nemen we initiatieven die een brede economische waarde hebben voor de regio zoals de ontwikkeling van breedband infrastructuren en de transitie van het landelijk gebied.

Rol van de werkplaats

De Werkplaats Economische Strategie heeft als ambitie om de economische structuur in de regio te versterken aansluitend bij de uitgangspunten van de regionale Brainport agenda. Hierbij kijkt de werkplaats specifiek naar de rol van gemeenten om een bijdrage te geven aan de invulling van de agenda. De Werkplaats Economische Strategie heeft hierbij een verbindende en initiërende rol in het netwerk. Door mensen uit regionale netwerken bij elkaar te brengen, kennis te delen en initiatieven te nemen, die we samen met de gemeenten tot uitvoering brengen.

Met het Stimuleringsfonds ondersteunen we projecten die de economie in de regio versterken. Onze focus ligt op innovatie, ondernemerschap en nieuwe bedrijvigheid. Ook hier maakt de werkplaats verbindingen tussen netwerken en initiatieven, waardoor innovaties kunnen groeien. Onderdeel van het Stimuleringsfonds zijn de Investerings- en Adviesregeling. Deze regelingen richten zich op vernieuwende structurele bedrijfsmatige activiteiten van individuele, kansrijke MKB-ondernemingen. Deze regelingen zijn ingebed in een breed netwerk van partners gericht op ondernemerschaps- en innovatiebevordering.

De bestuurlijk trekker van de werkplaats Economische Strategie neemt zitting in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van Brainport Development en behartigt de belangen van de regiogemeenten van de Metropoolregio Eindhoven.

Acties en resultaten

- Voor de uitwerking van de Brainport Nationale Actieagenda heeft, op basis van een verzoek van de Werkplaats Economische Strategie, ons Algemeen Bestuur een bijdrage beschikbaar gesteld van € 150.000. Deze middelen worden ingezet voor de verdere uitwerking en concretisering van de agenda door Brainport Development, gemeente Eindhoven en de Provincie Noord-Brabant. Planning is dat deze medio maart gereed is. Concreet betekent dit dat voorstellen op deelthema’s worden uitgewerkt, actieve lobby op rijksniveau plaatsvindt en brede communicatie inzet naar verschillende stakeholders en achterban. In de uitwerking van de deelthema;s in de Actieagenda: talent, kennis, ondernemerschap, maatschappelijke opgaven en vestigingsklimaat stemt de werkplaats af met gemeentes welke actieve rol kunnen zij vervullen bij het invulling geven aan deze vraagstukken.
- We gaan een volgende stap zetten in het bij elkaar brengen en aanleggen van glasvezelnetwerken in de regio met het samenwerkingsinitiatief Metropoolregio Verbonden. We willen de ontwikkeling van breedbandinfrastructuren als cruciale infrastructuur voor onze regio in een nieuwe fase brengen. Inzet is hierbij om de vele aanwezige netwerken in onze regio nog slimmer te verbinden en daar waar nodig aan te leggen. Dit doen we door een actieprogramma met de gemeentes te formuleren voor het realiseren van één verbonden breedband netwerk waarmee alle gemeenten én maatschappelijke partijen in de Metropoolregio Eindhoven met elkaar verbonden worden.
- Met het Stimuleringsfonds stimuleren wij innovatieve economische ontwikkeling en nieuwe bedrijvigheid. Twee keer per jaar kunnen geïnteresseerde partijen (ondernemers, kennisinstellingen en gemeenten) via een tenderprocedure een aanvraag indienen voor subsidie vanuit het

Stimuleringsfonds. Na intakegesprekken en een eerste beoordeling vanuit de ambtelijke organisatie beoordelen het programmamanagement en een externe adviesgroep de aanvragen. De voorzitter van deze adviesgroep neemt tevens deel aan de Werkplaats Economische Strategie.

- Ook verzorgt de ambtelijke organisatie van de Metropoolregio Eindhoven de coördinatie van de Investeringsregeling (SIR) en de Adviesregeling (SAR). Beide regelingen zijn bedoeld voor ondernemers in Zuidoost-Brabant die nieuwe economische activiteiten willen ontwikkelen.
- We gaan de regionale impact van het Stimuleringsfonds vergroten door gerichter in te zetten op de thema's ondernemerschap en innovatiestimulering. Hiervoor werken we een aantal ontwikkelrichtingen verder uit langs de volgende lijnen:
  - Regionaal in kaart brengen welke actoren betrokken zijn bij innovatiestimulering en wat de verschillende opdrachten/expertisevelden zijn. Doel is het versterken van inzicht in elkaars netwerken, zodat partijen elkaar makkelijker kunnen vinden en doorverwijzen.
  - Er wordt gewerkt aan het opzetten van een alumni netwerk, met als doel om kennis en ervaringen uit te wisselen. Gekeken wordt welke rol de verschillende netwerkpartners, zoals onder punt 1 bedoeld, hierin kunnen vervullen.
- We hebben met de Provincie Noord-Brabant de afspraak gemaakt om te komen tot een versnelling op het thema transitie veehouderij/landelijk gebied. Hiertoe is een verkenning uitgevoerd. Onze inzet is om op basis hiervan een Transitieagenda Landelijk Gebied op te stellen. Hiertoe wordt een regionale taskforce ingesteld. Deze agenda heeft als inzet om het oplossen van lokale ruimtelijke knelpunten als het identificeren/stimuleren van kansrijke innovatie- en ontwikkeltrajecten. Onze inzet hierin is om een podium voor regionaal gesprek te bieden, in de werkplaats het delen van kennis en concrete initiatieven te agenderen en deze gericht te ondersteunen om tot een uitvoeringsaanpak te komen.

De Werkplaats Economische Strategie bestaat uit:

- Staf Depla (gemeente Eindhoven, bestuurlijk trekker)
- Piet Machielsen (gemeente Oirschot)
- Marinus Biemans (gemeente Deurne)
- Egbert Buiter (gemeente Valkenswaard)
- Peter Maas (gemeente Bladel)
- Joep Brouwers (Brainport Development)

Thomas Voncken verzorgt de ambtelijke ondersteuning.

Het Stimuleringsfonds werkt met een structuur van programma-management en adviesgroep. De adviesgroep bestaat uit:

- Peter Maas (gemeente Bladel) (voorzitter)
- Piet Machielsen (Gemeente Oirschot)
- Rob den Tueling (Ergon)
- Egbert-Jan Sol (TNO)
- Berry Eggen (TUe)
- Gijs Bosch (Kamer van Koophandel)

Maikel Denissen verzorgt de ambtelijke ondersteuning.

Werkplaats Bedrijventerreinen en Detailhandel
“Onze concurrentiepositie versterken door kwaliteit toe te voegen”

De vraag naar bedrijventerreinen groeit. Ook ziet het ernaar uit dat de kantorenmarkt aantrekt. Alhoewel de leegstand in de retail een voorzichtig herstel laat zien, ligt er een uitdaging om aan te sluiten bij de realiteit van snelle marktveranderingen. Er ligt de komende jaren een grote uitdaging om deze ontwikkelingen te blijven monitoren en waar mogelijk te verstreken. Als regio pakken wij dit op en proberen een goede balans te vinden en te behouden tussen vraag en aanbod. Hierbij ligt onze focus met name op de kwaliteit van werklocaties boven kwantiteit van werklocaties. Hier kan de regio (inter)nationaal verschil maken.

Rol van de werkplaats

De Werkplaats Werklocaties bestaat uit twee teams: het team bedrijventerreinen en het team detailhandel. Beide teams werken in triple helix-verband aan de onderwerpen die direct te maken hebben met bedrijventerreinen en detailhandel. Centraal staat daarbij de versterking van de concurrentiepositie en economische structuur van de regio door een goede balans te realiseren tussen vraag en aanbod. Niet alleen de kwantiteit van bedrijventerreinen (vierjaarlijkse programmering) en detailhandel heeft onze aandacht maar ook de kwaliteit. Hieronder valt ook het verduurzamen van bedrijventerreinen. De beide werkplaatsen hebben nadrukkelijk een rol als kennisplatform. Door het samenbrengen van de triple helix worden aan de hand van de diverse thema’s nieuwe trends en ontwikkelingen op bedrijventerreinen en detailhandel besproken. Naast het uitwisselen van kennis en ervaring fungeren de werkplaatsen ook als aanjager voor nieuwe ontwikkelingen door deze te agenderen en verder uit te werken. Daarnaast hebben de werkplaatsen een duidelijke rol als verbindende schakel tussen de provincie en de verschillende sub regio‘s.

Acties en resultaten

Detailhandel:

- In 2017 heeft een koopstromenonderzoek in onze regio plaatsgevonden. We vertalen de resultaten van dit koopstromenonderzoek naar de lokale en subregionale situatie. De vorm waarin we dit gaan doen is afhankelijk van de resultaten van dit onderzoek.
- We stemmen jaarlijks af met de subregionale Adviescommissie Detailhandel van het Stedelijk Gebied Eindhoven (RACD) die gemeenten/subregio’s adviseert over nieuwe detailhandelsinitiatieven en bezien de mogelijkheid om deze adviescommissie breder in de regio te trekken.
- We organiseren een retail bijeenkomst medio 2018 voor bestuurders met als thema leegstand.
- We organiseren themabijeenkomsten voor ambtenaren naar aanleiding van actuele vraagstukken/ voorbeeldprojecten.
- We monitoren jaarlijks de wijze waarop de Regionale Detailhandelsvisie in de praktijk wordt toegepast en stellen daar, waar mogelijk en gewenst is, deze visie bij. Afgelopen jaar heeft monitoring plaatsgevonden door middel van een onderzoek door Fontys. Afhankelijk van het resultaat, dat is gepresenteerd op 15 november 2017, zal een vervolgtraject worden opgepakt.
- We monitoren de retailgebieden waarbij vooral wordt gekeken naar het schaalniveau van het centrumgebied. Hierbij is veel aandacht voor de leegstand binnen dit gebied.

Bedrijventerreinen:

- We komen met alle belanghebbenden, vanuit ondernemers, overheid en kennisinstellingen, tot een programma aanpak om onze ambities op het gebied van duurzame bedrijventerreinen van de toekomst te realiseren, in samenwerking met de Werkplaats Economische Strategie. We zullen de aanpak op subregionaal niveau en de resultaten op gemeentelijk niveau benoemen. In 2018 zal een inventarisatie plaatsvinden voor het op te stellen programma van aanpak. Door middel van intervisie en kennisdeling zullen we medio 2019 deze programma aanpak opleveren.
- We organiseren medio 2018 een bijeenkomst voor bestuurders. Na installatie van de nieuwe colleges zal via deze bijeenkomst informatie ten aanzien van nieuwe ontwikkelingen en trends op bedrijventerreinen worden gedeeld met de bestuurders.
- We organiseren themabijeenkomsten voor ambtenaren naar aanleiding van vraagstukken / voorbeeldprojecten. Wij zijn medeopdrachtgever van het STEC-onderzoek: verkennen en vaststellen lange termijn behoefte industrie. Naar verwachting zijn de resultaten van dit onderzoek in 2018 beschikbaar. In het kader van onze kwalitatieve en kwantitatieve

bedrijventerreinprogrammering kunnen wij, mede naar aanleiding van dit onderzoek, mogelijke vervolgacties oppakken.

- We zijn een kennisplatform en stemmen daar waar nodig op relevante thema's af met betrekking tot kwaliteit van bedrijventerreinen.
- We zijn deelnemer in het project 'Surf Pop up 2017'. Het betreft een onderzoek naar regionale samenwerking werklocaties door Fontys in samenwerking met Tilburg University en de Metropoolregio Eindhoven. Dit onderzoek op het gebied van werklocaties richt zich op verschillen, verklaringen en effecten op economische groei en duurzame ontwikkeling. De resultaten van dit onderzoek bieden mogelijkheden om thema's verder uit te werken.

Binnen de Werkplaats Werklocaties werken we met twee teams: één voor bedrijventerreinen en één voor detailhandel.

Het team detailhandel bestaat uit:

- Piet Machielsen (gemeente Oirschot; bestuurlijk trekker)
- Jacob Wedemeijer (gemeente Eindhoven, namens Stedelijk gebied)
- Jos van Bree (gemeente Helmond, namens de Peel)
- Arjan van der Hout (gemeente Bladel, namens de Kempen)
- Frans Kuppens (gemeente Cranendonck, namens A2-gemeenten)
- Elles Aertsen (Provincie)
- Marco Karssemakers (Gemeente Eindhoven)
- Peter ter Hark (Fontys)
- Jef van Stratum (Retail platform Brabant)
- Paul van Moorsel.

Het team bedrijventerreinen bestaat uit:

- Renée Hoekman (gemeente Geldrop-Mierlo, namens Stedelijk gebied)
- Gonny van Bussel (gemeente Someren, namens de Peel)
- Peter Maas (gemeente Bladel, namens de Kempen)
- Frans Kuppens (gemeente Cranendonkc, namens de A2-gemeenten)
- Elles Aertsen (Provincie Noord-Brabant)
- Manuel Martinez (gemeente Helmond)
- Cees-Jan Pen (Fontys)
- Marjolein van de Berkmortel (BZW)
- Frits Rutten (Bedrijventerreinen Helmond)
- Johan Gielen (BOM).

Ans Leloux verzorgt de ambtelijke ondersteuning voor beide teams.

Werkplaats Arbeidsmarkt
“Zorg dat je morgen nog aan het werk bent”

De regionale economie groeit op topsnelheid. De crisis, die in 2008 begon, lijkt definitief voorbij. Een periode van stevige economische groei kondigt zich aan. Die groei heeft niet alleen betrekking op de rendementen, maar nu ook op een forse groei in de werkgelegenheid. Maar juist daar zit het knelpunt, want onze regionale arbeidsmarkt wordt ook in hoog tempo krapper, bevestigen bedrijven, CBS en UWV.
Die krapte is op alle niveaus merkbaar. In de hightech sector nemen de tekorten aan zowel engineers als vakmensen toe. Projecten kunnen met moeite worden uitgevoerd. In sectoren die eenvoudiger werk bieden, zoals bouw en logistiek is er ook sprake van een tekort aan mensen. Vrachtwagens staan stil door gebrek aan chauffeurs, zodat opdrachten moeten worden afgewezen. Naast deze uitdaging op korte termijn ziet de Werkplaats Arbeidsmarkt ook een uitdaging op middellange termijn. De vierde industriële revolutie staat voor de deur. Door digitalisering en robotisering zal de komende 20 jaar de inhoud van alle banen veranderen, op alle niveaus en in alle sectoren. Hoe ondersteunen wij onze inwoners in de race tussen technologie en onderwijs om straks de skills te hebben om mee te blijven doen op de arbeidsmarkt. Dat is een belangrijke uitdaging voor de Werkplaats Arbeidsmarkt.

Rol van de werkplaats

De Werkplaats Arbeidsmarkt heeft als ambitie om meer te doen dan het verkennen van strategische ontwikkelingen, en richt zich op het initiëren van initiatieven, pilots, die een eerste stap zijn voor de gesignaleerde knelpunten. Dit in nauw overleg met triple helix partners. Het zijn immers deze partners die straks de pilots moeten uitbouwen tot een integrale aanpak zoals bijvoorbeeld bij de logistieke sector het geval is. In 2018 willen wij dat in ieder geval vorm geven door tot een actieagenda te komen rond het thema digitalisering/robotisering, waarop hieronder wordt ingegaan.

De participatie vanuit bedrijfsleven en onderwijs was groot het afgelopen jaar. Vanuit de lokale overheid zou die beter kunnen, wezenlijk ook voor het vergroten van het draagvlak bij alle 21 gemeenten. Daarom willen wij scherper formuleren hoe we de samenwerking tussen de twee arbeidsmarktregio’s en de beide daaraan verbonden portefeuillehouderoverleggen kunnen verbeteren. Daarom willen we begin 2018 vaststellen welke onderwerpen we gaan oppakken in nauw overleg met de portefeuillehouderoverleggen van beide werkbedrijven, dus arbeidsmarktregio’s, en daarbij ook de verbinding maken met Brainport Development.

Acties en resultaten

- We gaan een actie-agenda maken om bedrijven en inwoners handvaten te geven om effectief om te gaan met de gevolgen van digitalisering en robotisering in de regio. De werkwijze is daarbij het zetten van kleine haalbare stappen aan de hand van pilots (trail and error) en de geslaagde experimenten overdragen aan triple helix partners.
- We gaan met het beroepsonderwijs en sectoren kijken of wij *Living labs* (met als voorbeeld de Brainport Industries Campus) van de grond kunnen krijgen. Daarbij gaat het om nieuwe vormen van leren, waarbij de overgang tussen leren en werken kleiner is dan nu. Sectoren die wij daarbij voor ogen hebben zijn logistiek (smart mobility), energie (smart grid), bouw (smart building), zakelijk dienstverlening (smart finance).
- Wij gaan met triple helix partners uitzoeken welke instrumenten geschikt zijn om de skills van mensen op alle niveaus te ondersteunen via het maatwerk van “blended learning”. Blended learning is een onderwijsvisie en methodiek, waarbij je maatwerk biedt zonder de nadelen van tijd en afstand. Vaak is dat door op locatie (kan ook een buurthuis of bedrijf zijn) een combinatie van online leren en praktijkgericht leren (bijvoorbeeld ter plaatse stukje nieuwe technologie laten zien). Daarbij denken wij aan: experimenten met Co-bots, werkenden met robots laten spelen, breed aanbieden van een korte cursus van het model “Robot Academy”. We gaan uitzoeken of wij dergelijke programma’s ook lokaal dicht bij de burger kunnen aanbieden bijvoorbeeld in dorps- of buurthuizen.
- Wij willen de bewustwording over de regionale impact van digitalisering voor alle burgers en banen vergroten door te onderzoeken of er draagvlak is voor een nieuw “virtueel” Evoluon. Zaken als technologische speelplaatsen, gamification, leer-ambassadeurs, stimuleringsbeurzen voor leraren

en docenten. Dit alles natuurlijk in nauwe aansluiting met alle activiteiten die al vanuit de Brainport Techniek agenda worden ondernomen.

- Wij willen de huidige werkplaats vooral als werkgroep in stand houden, maar willen ook onze ambities en voorgenomen activiteiten twee keer per jaar kortsluiten met de portefeuillehouderoverleggen in de beide arbeidsmarktregio's.

De Werkplaats Arbeidsmarkt bestaat uit:

- Jos van Bree (gemeente Helmond, bestuurlijk trekker)
- Staf Depla (gemeente Eindhoven)
- Peet van de Loo (gemeente Best)
- Liesbeth Sjouw (gemeente Eersel)
- Mariënne van Dongen (gemeente Veldhoven)
- Egbert Buiter (gemeente Valkenswaard)
- Greet Buter (gemeente Laarbeek)
- Marc Jeucken (gemeente Geldrop-Mierlo)
- Mark van der Meer (Universiteit Tilburg)

Paul van Leeuwen verzorgt de ambtelijke ondersteuning.

CONCEPT

Werkplaats Strategie Ruimte
“Werken aan de uitvoering van de Integrale Strategie Ruimte”

We willen welvaart en welzijn. We willen dat onze inwoners zich thuis voelen in een omgeving die veilig is, waar ze met plezier wonen, waar mogelijkheden zijn om je te vermaken. We willen dat bedrijven kunnen ondernemen en kunnen groeien. Dit vraagt om een zorgvuldige balans.

Dit is de regio waar het gebeurt: hier is warmte en we worden aangestoken door goede ideeën. We zijn een regio van contrasten, en dat maakt onze regio zo bijzonder. Je bent snel in de stad of juist in het groen, er is cultuur én natuur. En daar moeten we gebruik van maken, want de verschillen maken ons als geheel compleet. Als we dat verder kunnen versterken, groeit de Metropoolregio Eindhoven. Als regio zelf, maar ook in de wereld.

De Werkplaats Strategie Ruimte werkt aan de randvoorwaarden om de Brainportregio nog beter te ontwikkelen, stad én platteland. Hoe versterken we het vestigingsklimaat van bedrijven? Hoe organiseren we een aantrekkelijke en gevarieerde woon-, werk- en leefomgeving? Startpunt daarvoor zijn de kwaliteiten die er al zijn in de 21 gemeenten

In 2017 hebben we samen de Integrale Strategie Ruimte opgesteld. In 2018 gaan we een volgende stap zetten. We maken een uitvoeringsprogramma.

Rol werkplaats

Op het niveau van de regio komen ruimtelijke vraagstukken bij elkaar. De regio is het niveau waarop onze inwoners en bedrijven zich dagelijks bewegen. De inrichting en het gebruik van onze omgeving bepaalt of we een goed vestigingsklimaat in de regio hebben. Daarom is het belangrijk om samen plannen te maken en de kwaliteit van de omgeving te verbeteren. Alle betrokkenen, overheden, bedrijven, burgers en maatschappelijke partijen, zullen elk vanuit het eigen belang en de eigen kracht hierin een rol spelen. De Metropoolregio Eindhoven is verantwoordelijk voor een gezamenlijk en breed gedragen toekomstbeeld op de hoofdstructuur van de regio.

De Werkplaats Strategie Ruimte werkt daarom aan het bevorderen van de economische ontwikkeling in de regio met fysieke maatregelen, waarbij leefbaarheid en ontwikkelruimte van stad én land gegarandeerd worden. We willen het unieke netwerk van dorpen en steden behouden en uitbouwen. Ook brengt de werkplaats samenhang in de ruimtelijke componenten van de thema’s in de Metropoolregio Eindhoven.

De Werkplaats Ruimte geeft vorm aan de visie op de ruimtelijke ontwikkeling van de regio, de werkplaats adviseert en agendeert vraagstukken en wijst de weg naar uitvoering. Daarnaast is de werkplaats de plek waar visie en ambities onder de aandacht worden gebracht van andere partijen in en buiten de regio.

Acties en resultaten

- Het jaar 2018 wordt het jaar dat de werkplaats de Integrale Strategie Ruimte (ISR) van de regio uitwerkt in een uitvoeringsprogramma. Dat doen we door met onze gemeenten en partners het uitvoeringsprogramma te definiëren en daar waar nodig mee helpen te organiseren dat lobby van de grond komt, kennisontwikkeling plaats vindt en pilots van de grond komen. Hiermee bevorderen we actief dat uitvoering wordt gegeven aan de ISR door onze partners.
- Daarnaast gaan we het contact met andere overheden aan om onze strategie ook bij anderen te verankeren. We werken mee aan een verankering van de ISR in de provinciale omgevingsvisie.
- We hebben per gemeente een beeld van de aard en omvang van de vrijkomende agrarische bebouwing (VAB). Wij zorgen voor kennisdeling om gemeenten instrumenten in handen te geven om tot een effectieve aanpak te komen. Daarbij zorgen wij dat het onderwerp geagendeerd blijft en verbonden wordt met vraagstukken van transitie landelijk gebied, economische en sociale opgaven.
- We verbinden de transiteopgave Landelijk Gebied met het uitvoeringsprogramma Integrale Strategie Ruimte met als doel te komen tot vernieuwende oplossingen voor ruimtelijke vraagstukken hieromtrent. Ook is er een duidelijke link met het thema energietransitie; bij uitstek een ruimtelijke opgave.

- We zorgen in zijn algemeenheid voor afstemming en kennisuitwisseling tussen gemeenten/subregio's en andere partijen. We organiseren met partners de zogenaamde ontwikkeldagen. De ontwikkeldagen worden twee keer per jaar gehouden. De ontwikkeldag is waar provincie en gemeenten afspraken maken over de aanpak van, en oplossingen voor, ruimtelijke en mobiliteitsvragen. Tenslotte zorgen we voor afstemming en kennisuitwisseling tussen gemeenten/subregio's en andere partijen.

De Werkplaats Strategie Ruimte is triple helix samengesteld. De werkplaats bestaat uit:

- Mathijs Kuijken (bestuurlijk trekker; gemeente Bergeijk, tevens inbreng namens de Kempen).
- Leon van Moosdijk (gemeente Someren, namens de Peel)
- Wilbert Seuren (gemeente Eindhoven, namens het Stedelijk Gebied)
- Lucas van Grinsven (hoofd communicatie ASML)
- Bert-Jan Woertman (Commercial Director Eindhoven University of Technology Campus)
- Cees-Jan Pen (lectoraat Brainport vastgoed Fontys)
- Pieter van Wesemael (professor architectural urban design and engineering TU/e)
- Hans van de Markt (coördinator public space Design Academy Eindhoven)
- Peter Glas (watergraaf waterschap De Dommel)
- Erwin Dacier (strategisch adviseur Ruimte Provincie Noord Brabant).
- Vacature (Brainport Development)

Ambtelijke ondersteuning gebeurt door Joan van Dijk en Pieter Goossens.

Werkplaats Mobiliteit en Innovatie
“Realisatie van onze bereikbaarheidsagenda en inzet van nieuwe mogelijkheden”

Een topeconomische regio heeft een state-of-the-art mobiliteitssysteem nodig. De uitvoering van de de regionale Bereikbaarheidsagendazorgt daarvoor. We weten wat er moet gebeuren en zijn aan de slag met de realisatie. Dat doen we *slim*, met het anders organiseren en met de inzet van nieuwe technieken. Nieuwe ontwikkelingen brengen nieuwe kansen en leggen de lat hoog voor mobiliteit. En we doen dat *co-modaal*, door de inzet van die vervoermiddelen die het beste bij de verplaatsingsbehoefte van personen en voor goederen en de omgeving passen. We letten daarbij goed op het belang van een excellente verbondenheid (*connectiviteit*) met voor ons belangrijke regio’s. En dat doen we *samen*, want mobiliteit is hét bewijs dat de regio een daily urban system is.

Rol van de werkplaats

Met de Bereikbaarheidsagenda Brainport Duurzaam Slim Verbonden zijn grote stappen gezet. Vorig jaar is een start gemaakt met de financiering en de uitvoering hiervan. In 2018 krijgt de uitvoering verder vorm. We houden hierbij een sterke relatie met SmartwayZ.NL, een samenwerkingsprogramma van overheden, markt- en kennispartijen met als doel de bereikbaarheid van Zuid-Nederland te verbeteren. De Bereikbaarheidsagenda is adaptief en na veel energie gestopt te hebben in de start, kijken we met de concretisering en verdere uitwerking naar ontwikkelingen en daarmee samenhangende nieuwe ambities op het gebied van verstedelijking, nieuwe informatietechnologie, demografische veranderingen, andere eisen aan ruimtelijke ontwikkeling en opgaven in energie en klimaatbeleid. Bij deze doorontwikkeling zullen we andere partijen uit de triple helix betrekken.
De werkplaats voert ook de regie voor het overleg van de wethouders mobiliteit van de 21 gemeenten en coördineert de afstemming. De regionale vertegenwoordiging in provinciale en landelijke gremia wordt in de werkplaats gecoördineerd.
Regulier overleggen we in:

- het Portefeuillehoudersoverleg Mobiliteit
- de Werkplaats Mobiliteit en Innovatie
- het TOVER overleg (ambtelijk)

Een regionale inbreng in provinciale en landelijke gremia (RRO: Ruimtelijk Regionaal Overleg), BO MIRT en programmaraad SmartwayZ.NL) wordt in werkplaatsverband voorbereid, waar nodig in overleg met de 21 wethouders.

Voor het Portefeuillehoudersoverleg Mobilliteit bereiden wij de samenwerkingsthema’s voor, inclusief het GGA-werkprogramma en regionale subsidieaanvragen (o.a. door het opstellen van het jaarlijks Regionaal Uitvoeringsprogramma (RUP), een door de 21 gemeenten gedragen voorstel voor de inzet van de door de provincie gereserveerde middelen voor mobiliteitsprojecten).

Acties en resultaten

- Een ambtelijk programmateam vanuit de 21 gemeenten coördineert en stimuleert de uitvoering van de Bereikbaarheidsagenda, onder andere door de link te leggen met landelijke, provinciale en Europese programma’s en projecten. De werkplaats fungeert als stuurgroep door de aansturing van het programmateam.
- De uitvoering van Smart Mobility-projecten krijgt in de praktijk vorm. Start-ups krijgen de gelegenheid zich te bewijzen in het Mobility Lab. De werkplaats denktmee over nog meer slimme mobiliteitsoplossingen en maakt de belangen en wensen van de overheid inzichtelijk.
- We zoeken naar nieuwe samenwerkingen met triple helix partijen in de Werkplaats We maken de verbinding met andere regionale thema’s, waarbij duurzaamheid een van de meest voor de hand liggende is.
- Indien nodig voor het vervullen van de taken, halen we kennis in huis en maken we deel uit van nationale en internationale netwerken.
- We zorgen waar nodig voor afstemming, inspiratie en informatie, bijvoorbeeld door het organiseren van kenniscafé’s.

GGA-taak

Een uitzonderlijke taak die bij de Metropoolregio Eindhoven is ondergebracht, is de 'GGA-taak' (Gebiedsgerichte Aanpak). De 'GGA-coördinator' (GebiedsGerichte Aanpak) bij de Metropoolregio Eindhoven zorgt voor de verbinding tussen de provincie en de regiogemeenten. De provincie verlangt dat elke regio in Brabant een GGA-coördinator afvaardigt voor afstemming met de provincie. De provincie stelt ook beperkt financiële middelen beschikbaar voor deze taak. Wij stellen voor onze regio jaarlijks een Regionaal Uitvoerings Programma (RUP) op. Het RUP bevat maatregelen gericht op infrastructuur en gedrag (zoals projecten voor verkeersveiligheid op scholen). Hiermee coördineren wij de samenwerking op het gebied van de uitvoering van mobiliteitsbeleid, zodat een grotere effectiviteit en efficiency (schaalvoordelen) bereikt kunnen worden. De uitvoerende taken liggen bij de gemeenten.

De Werkplaats Mobiliteit en Innovatie bestaat uit:

- Jannie Visscher (gemeente Eindhoven, bestuurlijk trekker)
- Erik de Vries (gemeente Helmond)
- Jan Heijman (gemeente Bladel)
- Peet van de Loo (gemeente Best)
- Mart Wijnen (gemeente Valkenswaard)
- Frans van Zeeland (gemeente Laarbeek)
- Bram van den Hout (provincie Noord-Brabant)

Berry de Jong, Ab Oosting en Nelleke Knipscheer verzorgen de ambtelijke ondersteuning.

CONCEPT

Werkplaats Wonen
“Aan de slag met de nieuwe opdracht wonen”

Het bijzondere van onze regio is de diversiteit: stad en platteland, toptechnologie en maakindustrie, natuur en cultuur. Ook in het woningaanbod en in de woonmilieus willen we dat terug zien. Een gevarieerd aanbod aan woningen en een aantrekkelijke woonomgeving is namelijk belangrijk voor de economische groei in onze Metropoolregio Eindhoven. We moeten alle woonkwaliteiten optimaal benutten en de eigen identiteit van iedere gemeente behouden en versterken. Zo wordt het een sterke complete regio.

De woningbouwplannen in de regio moeten elkaar aanvullen. Deze willen we afstemmen qua aantallen, fasering in de tijd en zeker ook qua type woningen. Onder andere daarom werken we samen. Niet alleen met gemeenten onderling maar ook met ervaren, deskundige vertegenwoordigers van woningcorporaties, projectontwikkelaars, makelaars, bouwbedrijven, kennisinstellingen, provincie, Woonbond en zorgorganisaties. Alleen samen komen we tot een evenwichtige, goed functionerende, aantrekkelijke en toekomstbestendige woonregio.

Rol van de Werkplaats Wonen

De werkplaats onderzoekt, agendeert, reflecteert en inspireert. Daarmee willen wij stimuleren dat:

- Er voldoende woningen worden gebouwd om te voorzien in de vraag;
- Er aandacht is voor de gemeentelijke bouwopgaven en de verantwoordelijkheid van iedere gemeente om haar inwoners een aantrekkelijk en gedifferentieerd woningaanbod te bieden;
- Er een gevarieerd en aantrekkelijk aanbod is van woningen en woonmilieus, die aansluiten op de gedifferentieerde en bovendien veranderende vraag van de woonconsument;
- Er oog is voor kwaliteitsverbetering van de bestaande woningvoorraad en woonomgeving en voor inbreidingsmogelijkheden en (binnenstedelijke) herstructurerings- en transformatie-opgaven;
- Er een goede balans bestaat tussen de nieuwbouw van woningen, het benutten van de mogelijkheden in de bestaande voorraad en het herbestemmen van leegstaand en leegkomend kantoor-, winkel- en ander vastgoed (zowel in stedelijk als landelijk gebied);
- Er een goede samenwerking en afstemming is tussen alle woningmarktpartijen.
- De Werkplaats Wonen is vertegenwoordiger van het regionale belang en bekijkt vanuit het grotere geheel wat volgens ons het beste voor de regionale woningmarkt. De werkplaats faciliteert een nauwe samenwerking en afstemming met de verschillende subregio’s. Vanuit een zogenoemde helicopterview is zij een platform dat een aantal dossiers rond bouwen en wonen boven de gemeentelijke en subregionale schaal op te tillen en te waken voor dubbelingen in werkzaamheden. Wij leggen signalen neer bij subregio’s en individuele gemeenten waar zij zelf mee aan de slag kunnen.
- We zorgen voor verbinding met de partijen die de huisvesting van bijzondere doelgroepen als arbeidsmigranten, vergunninghouders en (fysiek en geestelijk) zorgbehoevenden faciliteren. Daarvoor houden wij onder andere nauw contact met de Stuurgroep Arbeidsmigranten (ook ondersteund door de Metropoolregio Eindhoven), die als doel heeft om goede huisvesting en integratie van arbeidsmigranten te stimuleren.

Acties en resultaten

- We gaan aan de slag met de nieuw geformuleerde opdracht voor de Werkplaats Wonen. Centrale thema’s hierin zijn de verduurzaming van de regionale woningmarkt, de functie van wonen in de aantrekkelijkheid van het woon- vestigingsklimaat binnen de Brainportregio en de relatie tussen leegstand en hergebruik.
- We coördineren het Woonwensonderzoek Zuidoost-Brabant 2017 dat de woonbehoeften van inwoners in de regio onderzoekt. Samen met gemeenten en corporaties hebben we dit in een klankbordgroep in gang gezet en voorbereid.
- Wij geven input voor de Brabantse Agenda Wonen waarin afspraken worden vastgelegd tussen provincie, regio en de regiogemeenten. Hierbij worden marktpartijen en gemeenteraden door ons actief betrokken. Ook wordt de ‘Regionale Begrippenlijst Wonen’ geactualiseerd. De begrippenlijst bevat definities van relevante thema’s voor de regionale woningmarkt en de verschillende woningmarktpartijen, zoals de te hanteren sociale koopprijsgrens.

- Vanuit de Stuurgroep Arbeidsmigranten zal door onderzoeks- en adviesbureau PON een verkenning naar het Poolse arbeidsmigrantenvraagstuk in de regio worden uitgevoerd. Dit onderzoek zal worden uitgevoerd samen met gemeenten, bestuurders, werkgevers, uitzendbureaus, andere stakeholders en de arbeidsmigranten zelf. Het onderzoek moet leiden tot aanbevelingen en oplossingen voor het huisvestingsvraagstuk. Goede huisvesting is van belang voor het versterken van de economische positie van de regio.
- De Werkplaats Wonen stimuleert dat de vier subregio's te weten, Stedelijk Gebied Eindhoven, A2-gemeenten, De Peel en De Kempen elk een Afsprakenkader Wonen opstellen (analoog aan het reeds vastgestelde Afsprakenkader van het Stedelijk Gebied Eindhoven), waarna de Werkplaats de afstemming coördineert, overlap bespreekt en met name op de kwaliteit en gedifferentieerdheid van de woningbouwlocaties in gesprek gaat.
- We organiseren bijeenkomsten voor de gemeenteraden, portefeuillehouders en ambtenaren wonen en het Platform Wonen. Tevens nemen we deel aan het Kenniscluster Wonen, dat door de TU/e wordt getrokken in opdracht van het Platform Wonen. Hieraan leveren we ook een financiële bijdrage.

De Werkplaats Wonen bestaat uit:

- Frans Stienen (gemeente Helmond, bestuurlijk trekker)
- Paul Tholenaars (Woonbedrijf)
- Rob Möhlmann (Woningbelang)
- Chris Tönissen (gemeente Eersel)
- Helm Verhees (gemeente Deurne)
- Wilma van der Rijt (gemeente Heeze-Leende)
- Rob van Kalmthout (Heijmans)
- Jos Smeets (TU/e)
- Jos Janssen (Fontys)
- Ron Kruijswijk (Kruijswijk Makelaardij)
- Timon van der Horst (BPD)
- Niek Bargeman (provincie Noord-Brabant)
- Hielke Bokma (Bouwinvest).
- Bart Smits (Archipel Zorggroep)
- Henk Domen (huurconsumenten)

De werkplaats wordt ambtelijk ondersteund door Hans van de Louw.

Energietransitie
“Op weg naar een Regionale Energie Alliantie”

In 2050 wil Nederland energieneutraal zijn, zonder gebruik te maken van fossiele brandstoffen. De klimaatverandering en geopolitieke ontwikkelingen maken de urgentie van actie steeds duidelijker. Onze regio wil bijdragen door als eerste (stedelijke) regio in Nederland energieneutraal te worden. Dat vereist bewustwording, gedragsverandering en actiebereidheid in alle lagen van de samenleving en leiderschap bij de politiek. Voor de noodzakelijke versnelling en uitrol van initiatieven is samenwerking op lokaal, subregionaal en regionaal niveau nodig. Hiertoe gaan we een regionale alliantie bouwen, met als doel om op regionale schaal te zorgen voor versnelling in de energietransitie.

Rol regio
De energietransitie is een veelzijdige uitdaging. Op alle schaalniveaus moeten partijen elkaar vinden in acties. Hiervoor is een netwerk nodig, waarbinnen partijen bij elkaar moeten worden gebracht en coalities gesmeed en begeleid. De condities voor een succesvolle samenwerking ontstaan niet vanzelf. Wij nemen het initiatief om een regionale energie alliantie op te bouwen, als basis om de energietransitie te versnellen. Daarnaast is het belangrijk om ook bij provincie, Rijk en Europa bondgenoten te vinden voor onze ambities.

Wij bouwen vanuit twee sporen:

1. Het opbouwen van een Regionale Energie Alliantie:
   Alle betrokken partijen worden uitgenodigd om deel te nemen aan onze Regionale Energie Alliantie, een netwerk van partijen uit overheid, kennisinstellingen en bedrijfsleven - in lijn met de werkwijze van de Brabantse Energie Alliantie.
2. Het organiseren van uitvoeringskracht:
   Essentieel is dat we ook uitvoeringskracht organiseren, gericht op het bij elkaar brengen van initiatieven en kennis en het continueren en uitrollen van succesvolle projecten. Dat willen we gaan doen door het inzetten van ‘ontwikkelaars’, met als taak het faciliteren, verbinden, aanjagen, initiëren, kennisdelen en het vormen van gelegenheidscoalities. Ook wordt gezorgd voor het verzamelen van data en monitoring. Uitgangspunt is dat we niet starten met een uitgewerkt programma met vaste thema’s, maar steeds op zoek gaan naar kansen en coalities.

Acties en resultaten
- We gaan een regionaal (bestuurlijk) kernteam/taskforce inrichten, om alle energie die er in de regio zit te mobiliseren. Voor deelname aan het kernteam worden onder andere de provincie (gedeputeerde), TU/e en Enexis benaderd. Een ambtelijke denktank ondersteunt en inspireert het kernteam. Taken van het kernteam zijn:
  - het opbouwen en vergroten van het netwerk;
  - het hechten van het regionale initiatief aan de provinciale Brabantse Energie Alliantie;
  - de lobby naar provincie, Rijk en Europa, waarmee we ook willen zorgen voor een financiële multiplier op het regionale budget;
  - borging op de uitvoering (tweede spoor).
- Op 1 februari 2018 wordt een regionale Energietop georganiseerd, als startmoment van de Regionale Energie Alliantie.
- Met de inzet van ontwikkelaars worden initiatieven ondersteund en coalities gebouwd. De ontwikkelaars zijn actief in de eerste fase; coalities moeten vervolgens zelf aan de slag om een initiatief verder te brengen. Dit betekent dat er ook altijd een trekker verantwoordelijk moet zijn voor een initiatief. Partners zijn overheden (gemeenten, provincie, rijk, Europa), kennisinstellingen, financiële instellingen, grond- en vastgoedbezitters, lokale energiecoöperaties (burgerinitiatieven), energiebedrijven, netbeheerders, bedrijven en brancheorganisaties.
  Wij zien in eerste instantie met name mogelijkheden in de volgende coalities:
  - Warmte (gasloze wijken, geothermie): in samenwerking met onder andere gemeenten, ministeries, provincie, netbeheerder, bedrijven, lokale burgerinitiatieven.
  - Windenergie: in samenwerking met onder andere gemeenten, provincie, netbeheerder, ontwikkelaars.
  - Grootschalige zon: in samenwerking met o.a. lokale energiecoöperaties, woningcorporaties, gemeenten en provincie.

- Duurzame energie in combinatie met natuurontwikkeling: in samenwerking met onder andere Groen Ontwikkelfonds Brabant, Staatsbosbeheer en Waterschappen.
- Duurzame energie opwekking in agrarische sector: in samenwerking met onder andere ZLTO/agrariërs, gemeenten, Gasunie, RVO, ministerie van EZK.
- Duurzame energie langs wegeninfrastructuur: in samenwerking met onder andere Rijkswaterstaat, provincie, gemeenten.
- Faciliteren bedrijven (o.a. uitwisseling warmte, collectieve inkoop zonnepanelen): in samenwerking met onder andere ODZOB, MOED Eindhoven, bedrijven, gemeenten.

Uiteraard zal het netwerk zich steeds uitbreiden en zal continu moeten worden gekeken waar kansen zich voordoen en waar het meerwaarde heeft om ondersteuning te bieden.

Er is een (bestuurlijke) taskforce ingericht, met als belangrijkste taak het opbouwen en vergroten van het netwerk van de Regionale Energie Alliantie, inclusief lobby naar provincie, Rijk en Europa.

De taskforce bestaat uit (onder voorbehoud):

- Paul van Liempd (gemeente Eindhoven, bestuurlijk trekker)
- Richard van de Sanden (DIFFER)
- Thom Aussems (Trudo)
- Thomas Leenders (Philips)
- Cees Jan Pen (Fontys)
- Andries Mulder (Morgen Groene Energie)
- Simon Bambach (VDL)
- Michael van Hulst (Eneco)
- Hans Huijbers (ZLTO)
- Paul Smeulders (gemeente Helmond)

Ambtelijke ondersteuning vindt plaats door Barbara Marcus, Berry de Jong en Ab Oosting.

CONCEPT

Organisatie regionaal netwerk

Binnen de Metropoolregio Eindhoven werken we samen met partners uit de triple helix en met maatschappelijke organisaties. Doordat we elkaar beter weten te vinden is ons bestuurlijk netwerk met de externe partners versterkt. De ambtelijke organisatie van de Metropoolregio Eindhoven organiseert de afstemming, ontmoeting en kennisdeling tussen de gemeenten en andere partijen.

Rol organisatie regionaal netwerk

Om ons netwerk goed te informeren en inspireren organiseren wij het Regionaal Platform, de raadsledenbijeenkomsten en de Raadstafel21. Deze staan in het teken van de onderwerpen uit de werkplaatsen. Daarnaast zal in 2018 de herijking van de samenwerking centraal staan. In 2017 heeft een evaluatie plaatsgevonden van de samenwerking. Geconstateerd is dat de doelen, ambities en daarmee de verwachtingspatronen van de deelnemende gemeenten uiteen lopen. De gemeenten hebben vervolgens wel het belang uitgesproken van samenwerken op regionale schaal. In 2018 gaan we verder in gesprek en dialoog met en tussen de gemeenten over de inhoudelijke doelstellingen en ambities van de Metropoolregio Eindhoven om te komen tot een nieuwe Regionale Agenda.

Acties en resultaten

- Eind 2017 is een proces gestart tot herijking van de bestuurlijke samenwerking: Update Metropoolregio 2.0. De eerste stap is het opnieuw koersbepalen op de gezamenlijke ambitie, het doel van de samenwerking en de inhoudelijke thema's. De vervolgstap van verdieping en uitwerking in een nieuwe Regionale Agenda zal worden gemaakt na de verkiezingen met de nieuwe raads- en collegeleden. Een stuurgroep met vertegenwoordigers uit de subregio's geeft sturing aan het proces. Uiterlijk in september 2018 zal de nieuwe Regionale Agenda ter besluitvorming worden voorgelegd aan alle gemeenteraden.
- We organiseren bijeenkomsten ter inspiratie, afstemming en netwerk voor onze gemeenten:
    - Regionaal Platform (voor burgemeesters en wethouders);
    - Raadsledenbijeenkomsten;
    - Bijeenkomsten voor de Raadstafel21

  Indien gewenst bezoeken wij de gemeenteraden.
- Wij organiseren afstemming in het Bestuurlijk Overleg Basics (Basics Beraad). Dit overleg kan een rol vervullen in de voorbereidingen op het Bestuurlijk Overleg Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport (BO MIRT) met de minister. Het is derhalve geen structureel overleg, maar wordt georganiseerd wanneer de voorbereiding van het MIRT daarom vraagt.
- We stemmen periodiek af met bestuursambtenaren, gemeentesecretarissen, griffiers en communicatie-adviseurs van de regiogemeenten, om hen mee te nemen in de actuele ontwikkelingen.
- We worden lid van de Vereniging Deltametropool. We pakken hierin ruimtelijk-economische vraagstukken op, vanuit de drie economische kernregio's. De Vereniging Deltametropool agendeert vernieuwende onderwerpen en is een platform voor het aanjagen van de discussie over de toekomstige Nederlandse metropool. In de vereniging komen het bedrijfsleven, publieke belangengroepen, onderzoeksinstellingen en overheden samen. Onze deelname sluit aan bij de nieuwe realiteit dat het economisch zwaartepunt van Nederland niet meer bestaat uit één Randstad, maar uit drie economische kernzones.
- Tevens worden we lid van de landelijke kennis- en netwerkorganisatie voor steden en regio's Platform31. Dit is een netwerk van gemeenten, corporaties, onderwijsinstellingen, maatschappelijke organisaties en marktpartijen. Wij nemen actief deel aan bijeenkomsten, brengen kennis in en halen kennis op.
- We stellen een begroting, bestuursrapportage, jaarrekening en werkprogramma op.

Financiën

Voor de ondersteuning en uitvoering van het Werkprogramma 2018 heeft de Metropoolregio Eindhoven in totaal 23,1 fte beschikbaar. In dit werkprogramma is per werkplaats een aantal fte toebedeeld; de inzet van mensen zal echter flexibel zijn.

In onderstaand financieel overzicht zijn de kosten en baten per deelprogramma/werkplaats in beeld gebracht. In dit werkprogramma zijn de volgende wijzigingen doorgevoerd ten opzichte van de primaire begroting 2018:

- het beschikbaar stellen van € 150.000 ten behoeve van de Nationale Actieagenda Brainport;
- het beschikbaar stellen van €200.000 werkbudget ten behoeve van de regionale inzet op energietransitie;
- Inzet van 1,3 fte op de activiteit energietransitie. Het betreft hier een verschuiving vanuit de werkplaats Mobiliteit en Innovatie (€ 102.986) en het deelprogramma Bestuurlijke samenwerking (€ 27.430).

Het werkprogramma 2018 en dus onderstaand financieel overzicht heeft alleen betrekking op de taken van de dienst Metropoolregio Eindhoven, activiteiten in het kader van het RHCe en Gulbergen zijn niet opgenomen.

Bovenstaande wijzigingen zullen worden verwerkt in de bij dit werkprogramma behorende begrotingswijziging.
Op basis van voortschrijdend inzicht kunnen uren en budgetten gedurende het jaar afwijken van de in dit werkprogramma gepresenteerde aantallen en bedragen. Indien dit leidt tot een begrotingswijziging, zal deze u volgens de gebruikelijke procedure worden voorgelegd.

Metropoolregio Eindhoven	Personele kosten	Programma kosten	Werkprogramma 2018 Lasten	Baten	Saldo	Fte	Uren	Mutatie t.o.v. Begroting 2018
Economie								
- Werkplaats Economische strategie (inc. Investeringsfondsen)	309.218	0	309.218	250.111	-59.107	**3,2**	**4.288**	0
- Werkplaats Bedrijventerreinen en detailhandel	160.384	47.500	207.884	0	-207.884	**1,7**	**2.278**	0
- Werkplaats Arbeidsmarkt	54.190	25.000	79.190	0	-79.190	**0,5**	**670**	0
- Bijdrage Brainport Development	0	4.417.879	4.417.879	4.267.879	-150.000			150.000
- Bijdrage Stimuleringsfonds	0	2.707.604	2.707.604	2.707.604	0			0
Fysieke leefomgeving								
- Werkplaats Strategie ruimte	213.217	37.500	250.717	0	-250.717	**2,4**	**3.216**	0
- Werkplaats Mobiliteit en Innovatie	203.868	164.300	368.168	126.800	-241.368	**1,9**	**2.479**	-102.986
- Werkplaats Wonen	99.536	32.100	131.636	0	-131.636	**1,0**	**1.340**	0
- Energietransitie	130.416	200.000	330.416	0	-330.416	**1,3**	**1.720**	330.416
Bestuurlijke samenwerking	458.597	192.647	651.244	2.849.995	2.198.751	**6,4**	**8.516**	-27.430
Algemene dekkingsmiddelen	0	0	0	0	0			0
Overhead	457.835	804.206	1.262.041	0	-1.262.041	**4,8**		0
Heffing VPB	0	0	0	0	0			0
Bedrag onvoorzien	0	10.991	10.991	0	-10.991			0
Geraamd saldo van baten en lasten	**2.087.262**	**8.639.727**	**10.726.990**	**10.202.390**	**-524.600**	**23,1**	**24.507**	**350.000**
Mutaties reserves								
Bestemmingsreserve Fysiek Domein								
- Deelprogramma Economie	0	0	0	47.500	47.500			0
- Deelprogramma Fysieke leefomgeving	0	0	0	127.100	127.100			0
Bestemmingsreserve Nationale Actieagenda Brainport								
- Deelprogramma Economie	0	0	0	150.000	150.000			-150.000
Bestemmingsreserve Energietransitie								
- Deelprogramma Fysieke Leefomgeving	0	0	0	200.000	200.000			-200.000
Geraamd resultaat	**2.087.262**	**8.639.727**	**10.726.990**	**10.726.990**	**0**			**0**